

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 11 februari 2022 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van het vervangen van een brug in de bovenkaak.

Bij uw adviesaanvraag hebt u ook een kopie van het dossier gestuurd. Op 18 maart 2022 heeft het Zorginstituut het voorlopig advies aan uw commissie verstuurd. Vervolgens heeft uw commissie op 12 april 2022 het hoorzittingsverslag d.d. 6 april 2022 en aanvullende stukken aan het Zorginstituut gestuurd met het verzoek om een definitief advies.

In de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op bijzondere tandheelkundige zorg omschreven. Dit komt overeen met hetgeen daarover bij en krachtens de Zvw is bepaald.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Het voorlopig advies d.d. 18 maart 2022 wordt hieronder voor de volledigheid herhaald.

Voorlopig advies

Situatie van verzoekster

Verzoekster moest in 2019 een ingreep ondergaan in verband met een afwijking in haar hart. Geconstateerd werd dat een nieuwe hartklep en stents geplaatst moesten worden. De mond van verzoekster moest ontstekingsvrij worden gemaakt, voorafgaand aan de operatie. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het ontstekingsvrij maken van de mond vóór de operatie vergoed is vanuit de basisverzekering van verzoekster. Dit is daarom niet in geschil.

Wat wel in geschil is, is het herstel van de brug die moest wijken voor het ontstekingsvrij maken van de mond. De vraag is of deze brug hersteld kan worden in het kader van de bijzondere tandheelkunde, nu aangevoerd wordt dat deze brug al jaren aan vervanging toe is. De brug moest worden gesplitst, en dit is door de tandarts gedaan. Als noodoplossing werd een plaatje geplaatst. Dit noodplaatje draagt verzoekster nog steeds, maar deze wil verzoekster vervangen door een brug omdat zij klachten ervaart van het noodplaatje.

Volgens verweerder is er sprake van schade die al vóór de aandoening of behandeling aanwezig was. De oude brug van verzoekster zou al vele jaren niet meer op orde zijn. Verder stelt verweerder dat een nieuwe brug op de elementen 21-24 een verbetering zou betekenen van de situatie van vóór de noodzakelijke ingreep. Dit is in strijd met het maatmanbeginsel. Verder stelt verweerder dat een

nieuwe brug niet de enige oplossing is om een functionele situatie te krijgen. Volgens verweerder is het plaatsen van een partiële plaatprothese voldoende. Plaatsing van een nieuwe brug is volgens verweerder een overcompensatie ten opzichte van de situatie vlak vóór de focus ingreep.

Juridisch kader

Volgens de Zvw wordt tandheelkundige zorg voor volwassen verzekerden niet vergoed vanuit de basisverzekering. Dit is slechts anders bij een indicatie tot bijzondere tandheelkundige hulp. De bijzondere tandheelkundige hulp is beschreven in het eerste lid van artikel 2.7 Besluit zorgverzekering (Bzv). Een indicatie tot bijzondere tandhulp kan slechts voorkomen in drie gevallen:

- a) bij een ernstige ontwikkelingsstoornis, een groeistoornis of een verworven afwijking van het tand-kaak-mondstelsel;
- b) als de verzekerde een niet-tandheelkundige lichamelijke of geestelijke aandoening heeft en de verzekerde zonder de mondzorg geen tandheelkundige functie kan behouden of verwerven op hetzelfde niveau als dat zijn gebit zou zijn geweest als hij de aandoening niet had gehad.
- c) als een medische behandeling zonder de mondzorg onvoldoende resultaat heeft en de verzekerde zonder de mondzorg geen tandheelkundige functie kan behouden of verwerven op hetzelfde niveau als dat zijn gebit zou zijn geweest als hij de aandoening niet had gehad.

In het geval van verzoekster dient getoetst te worden aan sub c. Sub c ziet op het voorafgaand aan een behandeling ontstekingsvrij maken van de mond, omdat de geplande operatie (bijvoorbeeld een hartoperatie), minder kans van slagen heeft, of meer kans op ernstige complicaties, wanneer in de mond ontstekingen aanwezig zijn. Mondzorg op grond van sub c wordt ook wel mondzorg voor medisch gecompromitteerden genoemd. Sub c ziet op de behandeling van een ziekte, in het geval dat de medische behandeling zonder de tandheelkundige behandeling aantoonbaar onvoldoende resultaat zal hebben.

Maatmanbeginsel

Daarnaast blijkt uit het besluit dat de hulp noodzakelijk moet zijn om een tandheelkundige functie te behouden, *“gelijkwaardig aan die welke hij zou hebben gehad als de aandoening zich niet had voorgedaan”*. Dit wordt het maatmanbeginsel genoemd. Een medische behandeling die zonder de tandheelkundige behandeling aantoonbaar onvoldoende resultaat zal hebben valt onder de aanspraak op grond van sub c. Schade die al vóór de aandoening of behandeling aanwezig was kan niet in dit kader worden hersteld.

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

Het ontstekingsvrij maken van de mond kan nodig zijn voorafgaand aan een medische ingreep en kan ten laste van de basisverzekering worden gebracht krachtens artikel 2.7, eerste lid, onder c van het Bzv.

Het kan hierbij gaan om patiënten die bestraald gaan worden in het hoofd-hals gebied en patiënten die wachten op een transplantatie of een hartklepprothese. Het gaat om tandheelkundige spoedhulp zoals extracties, endodontische behandelingen en parodontale zorg bij ernstige ontstekingen. Deze zorg valt

dan onder de bijzondere tandheelkunde. Het daaruit voortvloeiende herstel van de tandheelkundige functie kan dan ook onder de bijzondere tandheelkunde vallen, rekening houdende met het maatmanbeginsel. Krachtens dit beginsel gaat de aanspraak op bijzondere hulp niet verder dan het compenseren van de onderliggende aandoening tot het niveau van de orale functie die aanwezig zou zijn geweest zonder die aandoening.

Uit de informatie in het dossier blijkt dat er een ontsteking onder een van de pijlers van een brug zat. Voor het ontstekingsvrij maken van de mond moest de brug wijken. Het maatmanbeginsel leidt tot herstel van de orale functie zoals tot vóór het ontstekingsvrij maken van de mond. De splitsing van de brug was nodig bij het ontstekingsvrij maken van de mond. Verweerder heeft aangegeven dat in het geval van verzoekster het plaatsen van een nieuwe brug niet noodzakelijk is voor het behoud van een tandheelkundige functie. Een uitneembare voorziening, zoals een partiële plaatprothese, heeft niet hetzelfde niveau van orale functionaliteit als een brug. De bijtkracht van een partiële plaat/frameprothese is namelijk velen malen kleiner.

De instabiliteit van de brug door overbelasting bestond al tien jaar, maar de brug functioneerde nog voldoende. Voor het ontstekingsvrij maken van de mond, wat verzekerde zorg is onder de Zvw, moest de brug gesplitst worden. Daarom moet de brug worden hersteld. Ondanks dat dit een verbetering voor verzoekster oplevert ten opzichte van de situatie vóór het ontstekingsvrij maken van de mond, staat het maatmanbeginsel hieraan niet in de weg.

Op basis van voorgaande kan geconcludeerd worden dat verweerder het herstel van de brug in verband met het ontstekingsvrij maken van de mond onterecht heeft afgewezen.

Het advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:

De aanvraag is voor wat betreft het herstel van de brug in verband met het ontstekingsvrij maken van de mond onterecht afgewezen.

Definitief advies

Aanvullende informatie

Tot de aanvullende stukken behoort een brief van verweerder d.d. 5 april 2022 gericht aan de SKGZ. In deze brief geeft verweerder het volgende aan:
“Ter onderbouwing van ons standpunt inhoudende dat verzekerde geen aanspraak heeft op vergoeding van de brug zenden wij u hierbij een röntgenfoto gedateerd op 4 juli 2011 waarop diepe cariës bij de 23 ook al duidelijk zichtbaar is. Volgens onze adviserend tandartsen is deze schade in juni 2013 reeds geconstateerd, diepe wortelcariës en vanaf 2014 is door de behandelend tandarts reeds geadviseerd om de situatie met de loszittende brug te verhelpen. Nader uitgeschreven als doorslijpen brug en extractie 23.”

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

Uit de aanvullend informatie blijkt dat de brug al sinds 2011 los zat en cariës bevat. Dit is al jaren geen stabiele situatie, mede veroorzaakt door de diepe beet en overbelasting door element 33, zoals aangegeven op de patiëntenkaart d.d. 25 november 2003 van verzoekster.

Krachtens het maatmanbeginsel gaat de aanspraak op bijzondere tandheekunde niet verder dan het compenseren van de tandheekundige functie tot het niveau van de orale functie die aanwezig zou zijn geweest zonder de aandoening die tot de tandheekundige behandeling aanleiding gaf. Voor verzoekster betekent dit dat het maatmanbeginsel leidt tot herstel van de orale functie zoals tot vóór het ontstekingsvrij maken van de mond. Met het plaatsen van een frameprothese wordt dit niveau bereikt. Een nieuwe brug zou een verbetering betekenen van de situatie van vóór de noodzakelijke ingreep.

Conclusie

Op basis van voorgaande kan geconcludeerd worden dat verweerder het herstel van de brug in verband met het ontstekingsvrij maken van de mond terecht heeft afgewezen.

Het advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:

De aanvraag is voor wat betreft het herstel van de brug in verband met het ontstekingsvrij maken van de mond terecht afgewezen. Verzoekster kan wel aanspraak maken op vergoeding van een frameprothese ten laste van de basisverzekering.

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 11 februari 2022 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van het vervangen van een brug in de bovenkaak.

Bij de adviesaanvraag heeft de SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op bijzondere tandheelkundige zorg omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Er is een BIG-geregistreerde tandheelkundig adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoekster

Verzoekster moest in 2019 een ingreep ondergaan in verband met een afwijking in haar hart. Geconstateerd werd dat een nieuwe hartklep en stents geplaatst moesten worden. De mond van verzoekster moest ontstekingsvrij worden gemaakt, voorafgaand aan de operatie. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het ontstekingsvrij maken van de mond vóór de operatie vergoed is vanuit de basisverzekering van verzoekster. Dit is daarom niet in geschil.

Wat wel in geschil is, is het herstel van de brug die moest wijken voor het ontstekingsvrij maken van de mond. De vraag is of deze brug hersteld kan worden in het kader van de bijzondere tandheelkunde, nu aangevoerd wordt dat deze brug al jaren aan vervanging toe is. De brug moest worden gesplitst, en dit is door de tandarts gedaan. Als noodoplossing werd een plaatje geplaatst. Dit noodplaatje draagt verzoekster nog steeds, maar deze wil verzoekster vervangen door een brug omdat zij klachten ervaart van het noodplaatje.

Volgens verweerder is er sprake van schade die al vóór de aandoening of behandeling aanwezig was. De oude brug van verzoekster zou al vele jaren niet meer op orde zijn. Verder stelt verweerder dat een nieuwe brug op de elementen 21-24 een verbetering zou betekenen van de situatie van vóór de noodzakelijke ingreep. Dit is in strijd met het maatmanbeginsei. Verder stelt verweerder dat een nieuwe brug niet de enige oplossing is om een functionele situatie te krijgen. Volgens verweerder is het plaatsen van een partiële plaatprothese voldoende. Plaatsing van een nieuwe brug is volgens verweerder een overcompensatie ten opzichte van de situatie vlak vóór de focus ingreep.

Juridisch kader

Volgens de Zvw wordt tandheelkundige zorg voor volwassen verzekerden niet vergoed vanuit de basisverzekering. Dit is slechts anders bij een indicatie tot bijzondere tandheelkundige hulp. De bijzondere tandheelkundige hulp is beschreven in het eerste lid van artikel 2.7 Besluit zorgverzekering (Bzv). Een indicatie tot bijzondere tandhulp kan slechts voorkomen in drie gevallen:

- a) bij een ernstige ontwikkelingsstoornis, een groeistoornis of een verworven afwijking van het tand-kaak-mondstelsel;
- b) als de verzekerde een niet-tandheelkundige lichamelijke of geestelijke aandoening heeft en de verzekerde zonder de mondzorg geen tandheelkundige functie kan behouden of verwerven op hetzelfde niveau als dat zijn gebit zou zijn geweest als hij de aandoening niet had gehad.
- c) als een medische behandeling zonder de mondzorg onvoldoende resultaat heeft en de verzekerde zonder de mondzorg geen tandheelkundige functie kan behouden of verwerven op hetzelfde niveau als dat zijn gebit zou zijn geweest als hij de aandoening niet had gehad.

In het geval van verzoekster dient getoetst te worden aan sub c. Sub c ziet op het voorafgaand aan een behandeling ontstekingsvrij maken van de mond, omdat de geplande operatie (bijvoorbeeld een hartoperatie), minder kans van slagen heeft, of meer kans op ernstige complicaties, wanneer in de mond ontstekingen aanwezig zijn. Mondzorg op grond van sub c wordt ook wel mondzorg voor medisch gecompromitteerden genoemd. Sub c ziet op de behandeling van een ziekte, in het geval dat de medische behandeling zonder de tandheelkundige behandeling aantoonbaar onvoldoende resultaat zal hebben.

Maatmanbeginsel

Daarnaast blijkt uit het besluit dat de hulp noodzakelijk moet zijn om een tandheelkundige functie te behouden, *“gelijkwaardig aan die welke hij zou hebben gehad als de aandoening zich niet had voorgedaan”*. Dit wordt het maatmanbeginsel genoemd. Een medische behandeling die zonder de tandheelkundige behandeling aantoonbaar onvoldoende resultaat zal hebben valt onder de aanspraak op grond van sub c. Schade die al vóór de aandoening of behandeling aanwezig was kan niet in dit kader worden hersteld.

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

Het ontstekingsvrij maken van de mond kan nodig zijn voorafgaand aan een medische ingreep en kan ten laste van de basisverzekering worden gebracht krachtens artikel 2.7, eerste lid, onder c van het Bzv.

Het kan hierbij gaan om patiënten die bestraald gaan worden in het hoofd-hals gebied en patiënten die wachten op een transplantatie of een hartklepprothese. Het gaat om tandheelkundige spoedhulp zoals extracties, endodontische behandelingen en parodontale zorg bij ernstige ontstekingen. Deze zorg valt dan onder de bijzondere tandheelkunde. Het daaruit voortvloeiende herstel van de tandheelkundige functie kan dan ook onder de bijzondere tandheelkunde vallen, rekening houdende met het maatmanbeginsel. Krachtens dit beginsel gaat de

aanspraak op bijzondere hulp niet verder dan het compenseren van de onderliggende aandoening tot het niveau van de orale functie die aanwezig zou zijn geweest zonder die aandoening.

Uit de informatie in het dossier blijkt dat er een ontsteking onder een van de pijlers van een brug zat. Voor het ontstekingsvrij maken van de mond moest de brug wijken. Het maatmanbeginsel leidt tot herstel van de orale functie zoals tot vóór het ontstekingsvrij maken van de mond. De splitsing van de brug was nodig bij het ontstekingsvrij maken van de mond. Verweerder heeft aangegeven dat in het geval van verzoekster het plaatsen van een nieuwe brug niet noodzakelijk is voor het behoud van een tandheelkundige functie. Een uitneembare voorziening, zoals een partiële plaatprothese, heeft niet hetzelfde niveau van orale functionaliteit als een brug. De bijtkracht van een partiële plaat/frameprothese is namelijk velen malen kleiner.

De instabiliteit van de brug door overbelasting bestond al tien jaar, maar de brug functioneerde nog voldoende. Voor het ontstekingsvrij maken van de mond, wat verzekerde zorg is onder de Zvw, moest de brug gesplitst worden. Daarom moet de brug worden hersteld. Ondanks dat dit een verbetering voor verzoekster oplevert ten opzichte van de situatie vóór het ontstekingsvrij maken van de mond, staat het maatmanbeginsel hieraan niet in de weg.

Op basis van voorgaande kan geconcludeerd worden dat verweerder het herstel van de brug in verband met het ontstekingsvrij maken van de mond onterecht heeft afgewezen.

Het advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:

De aanvraag is voor wat betreft het herstel van de brug in verband met het ontstekingsvrij maken van de mond onterecht afgewezen.